

İNFORMASIYA-BİBLİOQRAFIYA ŞÖBƏSİ

Biblioqrafik icmal

Tərtibçidən

Soyqırım - bütöv əhali qruplarının, etnosların irqi, milli, etnik, yaxud dini əlamətlərə görə tamamilə və ya qismən məhv edilməsi deməkdir. Tarix sübut edir ki, XIX əsrdən başlayaraq ermənilər Azərbaycan və Türkiyə ərazisində işğalçılıq niyyətlərini həyata keçirmək və tarixi torpaqlarımız hesabına "Böyük Ermənistan" xülyasını reallaşdırmaq üçün ardıcıl olaraq hərbi və ideoloji vasitələrdən yararlanmış, xalqımıza qarşı dəhşətli soyqırım cinayətləri həyata keçirmişlər. Təkcə 1918-ci ilin mart-aprel aylarında Bakı, Şamaxı, Quba, Lənkəran və digər yerlərdə 50 mindən çox azərbaycanlı, o cümlədən qocalar, qadınlar və uşaqlar amansızcasına qətlə yetirilmiş, xalqımıza məxsus tarixi abidələr məhv edilmişdir.

Ermənilərin XX əsrdə həyata keçirdikləri soyqırım, deportasiya və etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində Azərbaycan 1918-1929-cu illərdə 29,8 min kvadratkilometr ərazisini itirmiş, 1991-1993-cü illərdə 20 faiz ərazimiz işğal edilmişdir. 2,5 milyon nəfər azərbaycanlı soyqırım və deportasiya cinayətlərinin qurbanı olmuşdur.

Tarixi şərait səbəbindən ötən iki əsr ərzində baş vermiş hadisələrə, xalqımızın faciələrinə obyektiv qiymət vermək mümkün olmamışdır. Yalnız müstəqillik dövründə ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı həyata keçirdikləri soyqırımı cinayətlərinə əsl hüquqi-siyasi qiymət verildi. Uzun illər gizli saxlanılan, üzərinə qadağa qoyulmuş həqiqətlər açıldı, təhrif edilmiş hadisələr özünün əsl qiymətini aldı. 1998-ci il martın 26-da ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" fərman erməni millətçilərinin cinayətkar əməllərinə verilən dolğun və hərtərəfli siyasi qiymət oldu. Fərmanda ermənilərin Azərbaycan xalqının başına gətirdiyi müsibətlər dünyaya bəyan edilərək bu qanlı əməllərə düzgün siyasi qiymət verildi. Ulu öndərin erməni məkrini tarixi faktların dili ilə ifşa etdiyi bu fərmanı Azərbaycanın indiki və gələcək nəsillərinin milli yaddaşının qorunması baxımından da bir növ proqram sənədidir.

Hər bir Azərbaycan vətəndaşı xalqımızın başına gətirilən faciələri unutmamalı, həqiqətlərin gələcək nəsillərə çatdırılması üçün əlindən gələni etməlidir.

Soyqırımı ilə əlaqədar C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasının fondunda olan kitablardan bir neçəsinin bibliografik icmalı:

1. **Abışov, Vaqif Şirin oğlu.** Azərbaycanlıların soyqırımı : 1917-1918-ci illər:

monoqrafiya / V. Ş. Abışov ; elmi red.: H. S. Əzimov, İ. S. Məmmədov ; AMEA A.A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutu. - Bakı : Nurlan, 2007. - 176 s.

Monoqrafiyada Birinci Dünya müharibəsinin gedişində (1914-1918-ci illər) Qərb dövlətləri və eləcə də Rusiyanın köməyi sayəsində Türkiyə və Azərbaycan torpaqları hesabına erməni dövləti yaratmaq xülyası ilə dinc əhaliyə qarşı cinayətlər törədən, Bakı Xalq Komissarları Soveti və Sentrokaspi diktaturası dövründə də azərbaycanlıları amansızcasına qətlə yetirən, onları ata-baba torpaqlarından zorla qovan, əmlaklarını qarət edən, evlərini yandıran, mədəniyyət abidələrini dağıdan ermənilərin cinayətkar əməlləri tutarlı arxiv sənədləri və materiallara istinadən araşdırılır. Kitabdən tarixçilər, diplomatlar, tariximizin bu dönəmini tədqiq edən mütəxəssislər və maraqlanan oxucular istifadə edə bilərlər.

2. **Azərbaycan xalqına qarşı 1918-ci il mart soyqırımı** : sənədlər toplusu: 3 cilddə / AMEA A.A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutu; ön sözün müəll. Y. M. Mahmudov.

I cild : "26 Bakı komissarları"nın əsl tarixi / tərt.: N. Məmmədzadə [və b.] ; AMEA A.A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutu. - Bakı : Çapaşoğlu, 2009. - 776 s.

Sənədlər toplusu sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycan xalqının xüsusi məqsədlərlə saxtalaşdırılmış tarixinin əsl mənzərəsini üzə çıxarır. Kitaba daxil edilmiş arxiv sənədləri və müəllif məqalələrində "Daşnaksütyun" partiyası Bakı Komitəsinin üzvü Stepan Şaumyanın başçılıq etdiyi daşnak-bolşevik cəlladlarının Azərbaycan xalqına qarşı törətdikləri dəhşətli soyqırımın indəyədək xalqdan gizlədilmiş səhifələri işıqlandırılır. Bu sənədlər toplusundakı materialları oxuduqca mart qırğını törədənlərin bu cinayəti planlı şəkildə həyata keçirmələri aydın olur. Kitab xalqımıza qarşı xüsusi amansızlıqla həyata keçirilmiş mart soyqırımı həqiqətlərini üzə çıxardan tutarlı mənbədir və hər kəs istifadə edə bilər.

3. **Ələkbərzadə, Mehriban.** Tarixin bir günü və ya bir günün tarixi / M. Z. Ələkbərzadə ; elmi red. N. Q. Cəfərov ; Azərbaycanda Atatürk Mərkəzi. - Bakı: Təhsil, 2005.- 128 s.

Tanınmış jurnalist-tədqiqatçı, Naxçıvan MR-nın əməkdar incəsənət xadimi Mehriban Ələkbərzadənin "Tarixin bir günü və ya Bir günün tarixi" kitabı müəllifin

son illərdə SPACE televiziyasında getmiş, böyük ictimai, elmi-ideoloji maraq doğuran filmlərin ssenari-mətnləri əsasında hazırlanmışdır. Kitabda Azərbaycanın ən yeni tarixinin bir sıra unudulmuş və ya unutturulmuş məqamları barədə yeni mənbələrə dayanılaraq geniş elmi-publisistik şərhlər verilir.

Kitabın “Tariximizin 31 Mart adlı soyqırım günü” bölməsində bu qırğının hazırlanıb həyata keçirilməsi bütün istiqamətlərdə şərh olunur.

4. 1918-ci ilin yazı: Azərbaycan xalqının soyqırımı. Zaqafqaziya respublikasının dağılması /Azərbaycan Cümhuriyyəti (1918-1920).- Bakı: Elm, 1998.-S.65-81.

Kitabda gənc Azərbaycan Cümhuriyyətinin müxtəlif sahələrdə apardığı fəaliyyət, onun süqutunun səbəbləri, tarixi əhəmiyyəti elmi şəkildə araşdırılır.

Kitabın I fəsil 5-ci paragrafında erməni-daşnaklarının öz himayədarlarının köməkliyi ilə Bakıda və Azərbaycanın bir çox şəhər və kəndlərində törətdiyi qanlı soyqırım hadisələri, onun açı nəticələri barədə tarixi mənbələrə söykənən məlumatları oxuya bilərsiniz.

5. İsgəndərli, Anar. Azərbaycan həqiqətləri : 1917-1920 / A. İsgəndərli ; ön sözün müəll., rəy. C. Makkarti ; AMEA İnsan Hüquqları İnstitutu. - Bakı : Elm və Təhsil, 2013. - 210 s.

Kitabda ermənilərin Cənubi Qafqazda məskunlaşması, onların Osmanlı imperiyasının tərkibində fəaliyyəti, Xüsusi Zaqafqaziya Komitəsi, Zaqafqaziya Komissarlığı, Zaqafqaziya Seymi, 1918-1920-ci illərdə erməni hərbi birləşmələri tərəfindən Bakı, Şamaxı, Quba, Lənkəran, Zəngəzur, İrəvan, Urmiya, Maku və Xoyda türk-müsəlman əhalisinə qarşı həyata keçirilən soyqırımlar, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Tiflis dövrü, Gəncə dövrü, Qafqaz-İslam Ordusunun Azərbaycana xilaskarlıq yürüşü, Bakı xalq komissarları Sovetinin antiazərbaycan siyasəti, ingilis qüvvələrinin Bakıya daxil olması, Azərbaycan parlamentinin təşkili, AXC-nin daxili və xarici siyasəti, Azərbaycan nümayəndə heyətinin Paris Sülh Konfransında iştirakı, AXC-nin Sovet Rusiyası tərəfindən işğal mövcud arxiv sənədləri və qərb müəlliflərinin əsərləri əsasında tədqiq edilmişdir.

6. **Qaraoğlu, Fazil.** Ermənilər və həqiqətlər : rəsmi sənədlərlə / F. Qaraoğlu.

I cild / red. B. Abdullayev. - Bakı : Nurlar NPM, 2007. - 400 s.

Kitabda zəngin arxiv sənədləri və ilkin mənbələr əsasında ermənilərin tarixindən, sosial-iqtisadi həyatından, mədəniyyətinə, dinindən, yaşadıkları bölgələrdə ətrafa olan münasibətlərindən və türklərə qarşı törətdikləri məzəlimlərdən, həmçinin azərbaycanlılara qarşı 1918-1920-ci illərdə Bakıda, Qubada, Dəvəçidə, Şamaxıda, Kürdəmirdə, Göyçayda, Qarabağda, Şuşada, Qubadlıda, Zəngilanda, Cəbrayıl, Zəngəzurda, Naxçıvanda, Şərurda, Sürməlidə, İrəvanda törətdikləri vəhşiliklərdən bəhs olunur.

Bu kitab xalqımızın bilmək məcburiyyətində olduğu tarixin bəzi qaranlıq səhifələrini oxuculara təqdim edir.

7. **İsmayılov, Xaqani Neyman oğlu.** "Erməni məsələsi" və türk-müsəlman soyqırımı : ensiklopedik tarixi araşdırma / X. N. İsmayılov. - Bakı : Maarif, 2011. - 420 s.

"Erməni məsələsi" və türk-müsəlman soyqırımı" kitabı I Dünya savaşı fonunda Qafqaz, Güney Azərbaycan və Anadolu türklərinin, müsəlmanlarının soyqırımını arxiv bölgələri və sənədli qaynaqlar əsasında işıqlandıran bir əsərdir. Müəllif kitaba həmçinin "erməni məsələsi", erməni tarixinin bəzi saxtalaşdırılmış məqamları haqda qeydlərini və qondarma "erməni soyqırımı"ni təkzib edən elmi araşdırmalarını da daxil edib. Əsərdə Türk Ordusunun I Dünya Savaşı zamanı və onun fonunda Qafqaz, Güney Azərbaycan və Anadolu bölgələrinə qurtarıcı hərəkatı da araşdırılaraq, adı çəkilən nahiyələrdə 1915-1921 olaylarına daha geniş aydınlıq gətirilmişdir. Bundan başqa, kitabda türk yazılı abidələrinin qədimliyi də işıqlandırılaraq soyqırımı məruz qalan xalqın mədəni kimliyi təqdim edilmişdir.

8. **Vəliyev, Akif Abduləzim oğlu.** 31 mart soyqırımı : 1918-1920-ci illər mətbuatında / A. A. Vəliyev ; elmi red. C. Məmmədli. - Bakı : Elm və Təhsil, 2011. - 100 s.

Kitab ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdikləri kütləvi qətləmədən bəhs edir. Kitabda soyqırım tarixşünaslığı üçün yenilik sayılacaq faktlar, məqalələr əksini tapır. Həmçinin milli mətbuat tariximizdə ilk dəfə adı çəkilən, 1918-ci ilin noyabrın 12-də Tbilisidə çap olunmuş, bütövlükdə 31 **Mart** soyqırımına həsr olunmuş "Qardaş qayğısı" qəzeti barəsində məlumat verilir. Bu qəzetdə çap olunan

məqalələr oxuculara çatdırılır. Əslən Maştağadan olan Seyidağa Axundzadənin 1919-cu ildə "Turan" mətbəəsində çap olunmuş "**Mart** hadisəsi 1918." kitabı da ilk dəfə müasir əlifbada işıq üzü görür.

9. **Kərimli Tağı.** Türk millətinə qarşı erməni terroru.- Bakı: Nurlan, 2003.-100 s.

Tədqiqatçı-jurnalist Tağı Kərimlinin Qələmə aldığı bu kitabın adından görüldüyü kimi ermənilərin türklərə qarşı törətdikləri terror və soyqırımlardan bəhs edir. Kitabda 1918-ci il 31 mart soyqırımına, türk diplomatlarının qətlə yetirilməsinə, Xocalı soyqırımına yer verilmişdir. Müəllif kitabda erməni terrorçuluğunun meydana gəlməsi, genişlənməsi, hədəflərin dəqiqləşdirilməsi, terrorçu erməni təşkilatlarının yaranması və onların mənfur fəaliyyətini ermənilərin öz dili ilə, öz mənbələri əsasında ifşa edir. Onu da qeyd edək ki, kitabda əksini tapmış materiallar ermənilərin türk millətinə qarşı törətdikləri terror aktlarının yalnız bir hissəsidir.

10. **Şahtaxtı, Sabir.** Azərbaycan : təqvimdə dörd qara gün: [1918, 1920, 1990, 1992] / S. Şahtaxtı ; elmi red. E. X. Nəsirov ; ön sözün müəll. Ə. Abdullayev. - Bakı : Elm və Təhsil, 2013. - 160 s.

Kitabda ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri 1918-ci il **mart** soyqırımının, 1920-ci il aprel işğalının, 1990-cı il 20 Yanvar faciəsinin və 1992-ci il Xocalı soyqırımının səbəbləri, məqsədləri və nəticələrindən bəhs edilir. Burada toplanmış çoxsaylı tarixi faktlar və siyasi mülahizələr bir daha onu göstərir ki, bu qanlı hadisələr iyrenc "Böyük Ermənistan" ideologiyası əsasında Azərbaycan xalqına qarşı törədilən tarixi cinayətlərdir. Məqsəd və mahiyyətə bir-birinin davamı olan bu cinayət sistemli şəkildə həyata keçirilmişdir. Erməni millətçiləri XX əsrin əvvəllərində müsəlman əhaliyə qarşı törətdikləri hərbi cinayətləri həmin əsrin sonunda yenidən təkrarlamışlar. Eləcə də sovet hakimiyyəti illərində SSRİ rəhbərliyinin Azərbaycan xalqına qarşı yürütdüyü ayrışdırıcı siyasəti ağır sosial-siyasi nəticələr vermişdir.

11. **Əroğul, Əlisahib.** Azərbaycanda erməni-daşnak terrorunun xronologiyası : bədii, tarixi publisistika / Ə. Əroğul ; red. N. Tapdıqoğlu. - Bakı : Təknur, 2009. - 200 s.

Kitabda erməni-daşnak faşizminin son bir əsrdə Azərbaycan türklərinə qarşı yürütdükləri soyqırımı və etnik

təmizləmə siyasətinin terror şiddətindən, onun aman-sızlığından bəhs edən, sırası minləri aşan konkret faktlar öz əksini tapır. Müəllif qeyd edir ki, erməni-daşnak faşistləri ilkin olaraq açıq şəkildə 1905-1907-ci illərdə Azərbaycan türklərinin qətləminə fərman verdilər və milli-etnik münaqişə zəmnində XX əsrin, həm də dünyanın ilk soyqırımını faciəsini törətdilər. Azərbaycanlıların qətləminin II mərhələsində - 1918-1920-ci illərdə soyqırım və etnik təmizləmə siyasətini daha da amansız şəkildə davam etdirərək super güclərin dəstəyi ilə Qərbi Azərbaycanı qəsb etdilər. Total türk düşməni Stalinin saqqızını oğurlayaraq etnik təmizləmə siyasətinin III mərhələsində - 1948-1993-cü illərdə isə cinayətkarcasına Ermənistan SSR ərazisindən Azərbaycan türklərinin deportasiyasını həyata keçirdilər və türksüz Ermənistan Respublikasını yaratmağa nail oldular. Bütün bunlarla kifayətlənməyən erməni-daşnak faşistləri günü bu gün də Azərbaycan torpaqlarını qəsb etmək siyasətlərindən əl çəkmirlər. Kitabda ermən-daşnak terrorları xronoloji ardıcılıqla 01.10 dekabr 1586-cı il tarixdən bu kitabın nəşr olunduğu ilə (2009) qədər xronoloji ardıcılıqla verilib. Geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulan bu kitab hər bir Azərbaycan vətəndaşına erməni daşnaklarının xalqımıza qarşı zaman-zaman törətdiyi soyqırımlar barədə ardıcıl, müfəssəl məlumat verən dəyərli məlu-mat mənbəyidir.

12. **Əliyev, Nail.** 1917-1920-ci illərdə Azərbaycanda Türk-müsəlman soyqırımları ilk mənbələrdə : monoqrafiya / N. Əliyev ; Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi.-Bakı:Nurlan,2007.-204s.

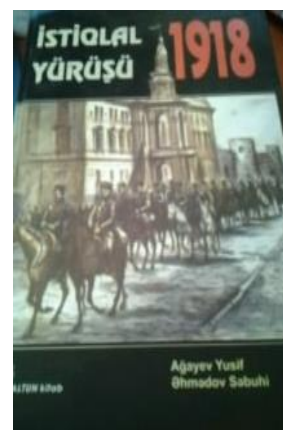

Mənbəşünaslıq sahəsində ilk monoqrafik əsər olan bu kitab xalqımızın həyatında baş vermiş soyqırımlar və deportasiya dövrlərində soydaşlarımızın faciələrindən, düçar olduqları müsibətlərdən, AXC-nin təşkil etdiyi FİK-nin tədqiqatlarından, Azərbaycan diplomatlarının bu sahədəki çoxsahəli fəaliyyətindən ətraflı söhbət açır.

Kitab uydurulmuş “erməni genosidi” təbliğatı ilə məşğul olan erməni lobbisinin təbliğatının beynəlxalq miqyasda zərərsizləşdirilməsi sahəsində faydalı vəsait kimi istifadə edə bilər. Diqqətinizə təqdim edilən monoqrafiyada çoxsaylı mənbələr (Azərbaycan, Osmanlı, Rusiya və digər dövlətlərin arxiv materialları), Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin, onun parlamentinin, Fövqəladə İstintaq Komissiyasının sənədləri, soyqırım hadisələrinin şahidlərinin verdikləri ifadə və izahatları sistemli, əlaqəli qaydada elmi cəhətdən araşdırılmış, ümumiləşdirilmiş və mühüm nəticələr əldə edilmişdir.

Kitab elmi ictimaiyyət, ali məktəb tələbələri və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulub.

13. **Ağayev, Yusif.** İstiqlal yürüşü -1918 / Y. Ağayev, S. Əhmədov ; red. Ə. Oğuz. - Bak : Altun kitab, 2009.- 416 s.

Hər bir millətin keçmişi nəsillərin vahid tarixi əlaqəsini yaradan irili-xırdalı hadisələrdən ibarətdir. Hərbi-siyasi olaylar bu hadisələr arasında xüsusi yer tutur. Məhz bu hadisələrin gedişində millət öz mövcudluğu uğrunda mübarizə aparır, bu mübarizədə möhkəmlənir, birləşir.

Ağayev Yusif və Əhmədov Səbuhinin hazırladıqları bu kitab Azərbaycan tarixinin ən ağırlı məqamlarından birinə - 1917-ci ilin noyabrından 1918-ci ilin sentyabrınadək olan dövrdə baş vermiş hadisələrə həsr olunmuşdur. Kitabda 1918-ci ilin martın 31-də Bakıda əməliyyata başlayan və bir neçə gün ərzində şəhərin azərbaycanlılara məxsus hissəsini viranəyə çevirib, sonrakı günlərdə Quba, Şamaxı, Lənkəran və Azərbaycanın bir sıra şəhər və kəndlərində müsəlman əhaliyə divan tutan erməni daşnak dəstələrinin bolşeviklərlə əlbir törətdikləri qanlı qırğınlar şərh olunub. Təqdim olunan bu kitabın hərbi hadisələrin təsvirinə həsr olunmuş paraqrafları zəngin mənbələr və mövcud elmi ədəbiyyat əsasında yazılmışdır.

Kitab tədqiqatçı mütəxəssislər, ali məktəb tələbələri və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulub.

14. **İsrafilzadə, Əlisahib Qiyas oğlu.** Erməni-daşnak faşizmi və Azərbaycan : bədii publisistika . - Bakı : Təhsil, 2007. - 412 s.

Müəllif bu kitabında amansızlığı və xüsusi qəddarlığı ilə seçilən şovinist və millitarist, Azərbaycan türkünün varlığına qənim kəsilmiş erməni-daşnak faşizminin, onun aparıcı siyasi qüvvəsi olan daşnak ideologiyasının qatı faşist mahiyyətindən bəhs edir. Qeyri-insani məziyyətlərini tam cılpaqlığı ilə açıb göstərir. Erməni-daşnak faşistlərinin, onun silahlı birləşmələrinin, terror qruplarının, təxribatçı dəstələrinin XIX və XX əsrlərdə, xüsusilə son 100 ildə Azərbaycan türkünə qarşı apardıqları ardıcıl və məqsədyönlü soyqırımını və etnik təmizləmə siyasətinin vəhşiliyindən söz açır. Həmçinin müəllif qeyd edir ki, gec-tez dünya birliyi haqq səsimizi eşidəcək, bəşəriyyət və insanlıq əleyhinə cinayət törədən, terroru və seperatizmi təbliğ və təşviq edən erməni-daşnak faşizminə də yox deyəcəkdir. Nəhayət, dünya ictimai fikri xristian dünyasının qoltuğuna sığınıb, özünü məzlum, qarşı tərəfi zalım kimi

qələmə verən erməni-daşnak faşistlərinin bədnam təbliğatının maskasını yırtmaqda, onu da tarixin zibilliyinə tullamaqda özündə güc-qüvvət tapacaqdır.

Kitabın bölməsində faciənin baş verməsində yenə də Rusiyanın işğalçılıq siyasətinin erməni-daşnak faşistlərinin çirkin, məkrli niyyətləri ilə uzlaşdığı və üst-üstə düşdüyündən bəhs olunur. Ətraflı məlumat almaq üçün bu kitab dəyərli mənbədir.

15. Şirinoğlu, Vaqif. 1918-1920-ci illərdə Azərbaycanlıların soyqırımı. Sənədlər və materiallar.- Bakı: Qartal, 2001.- 176 s.

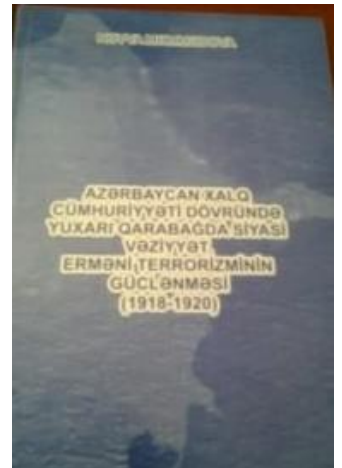

Kitabda ermənilərin Azərbaycan türklərinin başına gətirdikləri dəhşətli qırğınlardan bəhs edən çoxsaylı arxiv sənədləri və materiallar toplanıb. Sənədlərin böyük bir qismi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hökuməti tərəfindən yaradılmış istintaq komissiyasının topladığı materiallardır. Kitabda toplanan digər sənədlər Azərbaycan Respublikasının Dövlət Arxivindən və müxtəlif illərdə çap olunmuş Azərbaycan Milli EA-nın “Xəbərləri” jurnalının “Tarix, fəlsəfə və hüquq” seriyasından götürülmüşdür.

Kitab ictimaiyyətşünaslar, tarixçilər, sosioloqlar, politoloqlar və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

16. Məmmədova H. İ. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Yuxarı Qarabağda siyasi vəziyyət: Erməni terrorizminin güclənməsi (1918-1920).- Bakı: Nağıl Evi nəşriyyatı, 2006.-150 s.

Həvvə Məmmədovanın oxuculara təqdim olunan bu kitabında zəngin arxiv materiallarından istifadə olunaraq 1918-1920-ci illərdə Yuxarı Qarabağda siyasi vəziyyət, Zəngəzurda erməni terroru haqqında ətraflı məlumat verilir. Kitabda Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları təhlil edilir. Bu dövrdə Azərbaycan hökumətinin atdığı qətiyyətli addım, Qarabağ general-qubernatorluğun yaradılması və fəaliyyəti geniş işıqlandırılır. Kitab erməni terrorizminin köklərini araşdırmaq və bəzi məqamlara aydınlıq gətirmək baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Beləliklə, 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan dövlətinin ölkənin ərazi bütövlüyünün qorunması məqsədilə həyata keçirdiyi tədbirlər haqqında olan bu kitab

tarixşünaslığımızda həmin problemə dair daha bir addım kimi səciyyələndirilə bilər.

Tərtibçi : Böyük kitabxanaçı Məmmədova Tamella

Redaktor: Şöbə müdiri Şəfiyeva Səadət

Ünvan:

Az 1065, Yasamal rayonu, Bakı şəhəri
N.Nərimanov küç., 203

Əlaqə telefonları:

(+994 012) 538 02 47
538 54 57
538 93 54

ryl.az@mail.ru